

ЦЕ ДИВО – ФЕСТИВАЛЬ – СТВОРИЛИ МИ САМІ...

Управління
школою

УДК 37.014.611:
35.075.6(1-2)(477.74)

Цьогоріч у м. Вінниці відбувся VI Всеукраїнський фестиваль педагогічних ідей «Мій особистісно зорієнтований урок». Форум проводиться з ініціативи Інституту педагогіки НАПН України за підтримки Міністерства освіти і науки України.

Ідея народилася у 2009 році. Ініціатори – науковий співробітник Інституту педагогіки НАПН України, кандидат педагогічних наук **Анатолій Фасоля** і завідувач інформаційно-методичного центру Новоград-Волинської міської ради Житомирської області **Павло Ліневич** (нині, на превеликий жаль, покійний) – розглядали фестиваль як своєрідний майданчик для самопрезентації вчителя, «трибуну», з якої можна озвучити свої думки і тривоги, поділитися набутками, маючи певність, що тебе почують, відгукнуться. І водночас збагатитися новими ідеями, досвідом колег. Час підтвердив слушність таких міркувань. На це вказує значна кількість учасників, серед яких незмінно були й освітяни Одеси.

У VI Фестивалі ОЗОН взяли участь науковці, представники Міністерства освіти і науки України, вищих навчальних закладів, інститутів післядипломної педагогічної освіти, методисти, учителі – загалом 236 учасників із 16 областей України і м. Києва: 8 докторів наук і професорів, 16 кандидатів наук, 130 учителів, 54 методичних працівників, 10 директорів та їх заступників,

10 викладачів ВНЗ, 10 представників видавництва.

Освіта Одеси цьогоріч була представлена делегацією у складі методиста Департаменту освіти та науки Одеської міської ради **Тетяни Волковської**, учителів **Лариси Бартош** (ЗОШ № 54), **Тетяни Гребньової** (ЗОШ № 100), **Інни Місюри** (ЗОШ № 27), директора ЗОШ № 52 **Наталії Мацкул**.

Проблемна тема фестивалю: „Формування читача в епоху інформаційних технологій”. На засіданні Великої ОЗОНівської ради, методичному консиліумі окреслювалося коло проблем, пов'язаних зі специфікою читацької діяльності в епоху інформаційних технологій, і перспективні шляхи їх розв'язання; визначалися напрямки реалізації особистісно зорієнтованого й компетентнісного навчання.

Практичний досвід організації читацької діяльності в епоху цифрових технологій, мотивування школярів до читання було представлено на 34 майстер-класах і відкритих уроках, що їх провели науковці, методисти й учителі.

Найвагомішим результатом Фестивалю став засвідчений у зверненні до вчителів, керівників шкіл, працівників методичних служб, науковців, управлінців висновок про те, що *проблема формування учня-читача – одна із найактуальніших, національно і суспільно значущих*. Учасники Фестивалю підкреслюють: сьогодні особливо актуальними стають слова, що той, хто читає,

**Тетяна
ВОЛКОВСЬКА**

Методист
Департаменту освіти
та науки Одеської
міської ради

**Анатолій
ФАСОЛЯ**

Ініціатор
Фестивалю

Директор школи, ліцею, гімназії № 1-3'2016

ЗВЕРНЕННЯ

учасників VI Всеукраїнського фестивалю педагогічних ідей «Мій особистісно зорієнтований урок» до вчителів, керівників шкіл, працівників методичних служб, науковців, управлінців

Ми, учасники VI Всеукраїнського фестивалю педагогічних ідей «Мій особистісно зорієнтований урок»:

ЗАСВІДЧУЄМО відданість ідеям демократизації, гуманізації й гуманітаризації української школи, розбудови її як складової європейського освітнього простору;

ПІДТВЕРДЖУЄМО висловлені на V Всеукраїнському фестивалі педагогічних ідей «Мій особистісно зорієнтований урок» пропозиції щодо необхідності зміни концептуальних засад творення української школи, розбудови мовно-літературної освіти, організації навчально-виховного процесу;

ПІДТРИМУЄМО основні напрямки діяльності Міністерства освіти і науки України щодо модернізації української школи з урахуванням тенденцій розвитку суспільства в європейському співтоваристві. Водночас **КОНСТАТУЄМО**, що освіта України потребує подальшого системного оновлення.

Ми **РОЗГЛЯДАЄМО** проблему формування учня-читача як одну з найактуальніших, національно й суспільно значущих. Її важливість зумовлена потребами української спільноти у формуванні сучасної особистості з чіткою громадянською позицією й розвинутим критичним мисленням.

Лавиноподібний потік інформації, мас-медіа та соціальні мережі змінюють психологію читання й читача, здійснюють потужний вплив на становлення світоглядних позицій, моральних цінностей та естетичних уподобань української генерації початку XXI століття. У цих умовах особливо актуально звучать слова, що той, хто читає, завжди буде керувати тими, хто дивиться телебачення. З огляду на це, читацька компетентність стає ключовою, необхідно людині на різних етапах життя в різноманітних сферах життєдіяльності.

НАГОЛОШУЄМО на необхідності зміни концептуальних засад вивчення літератури з урахуванням викликів сьогодення: зміни текстоцентричної парадигми на читацькоцентричну, коли в центрі уваги вчителя знаходиться насамперед особистість учня-читача.

ПІДКРЕСЛЮЄМО, що орієнтація навчання на вироблення предметних, міжпредметних і ключових компетентностей має передбачати розробку нових стандартів, навчальних програм і підручників, критеріїв оцінювання навчальних досягнень, у яких об'єктом формування й оцінювання будуть досягнені компетентності. Потребує оновлення форма ДПА й ЗНО, оскільки література як вид мистецтва передбачає співтворчість учня-читача з автором, відтак визначення рівня сформованості читацької компетентності не може зводитись лише

завжди буде керувати тими, хто дивиться телебачення. З огляду на це, читацька компетентність стає ключовою, необхідно людині на різних етапах життя в різноманітних сферах життєдіяльності.

Наголошено, що формування учня-читача має здійснюватися в єдиній системі використання різноманітних методів, прийомів, форм і видів навчальної діяльності, однак пріоритетним стає діалогічне навчання, а текстоцентрична парадигма вивчення літератури має бути змінена на читацькоцентричну.

Підтверджено, що реальним механізмом, який забезпечує залучення сучасного підлітка до читання, є технології особистісно зорієнтованого і компетентнісного навчання, акцентовано увагу на необхідності активного впровадження їх у практику роботи основної, старшої та вищої школи.

Розв'язати проблему формування кваліфікованого читача можна лише спільними зусиллями – вчителі, науковці, управлінці, представники вищої школи і методичних служб, батьки і громадські діячі.

Викликав зацікавлення учасників і отримав схвальні відгуки майстер-клас «Технологія біоадекватної методики викладання предметів гуманітарного циклу (Нооферна освіта)», проведений **Т. Волковською** і **Л. Барташ**.

Культурна програма була представлена екскурсіями до фонтанів «Рошен» і музею Михайла Коцюбинського, а також пішими переходами мальовничими вулицями Вінниці.

За результатами обговорення ухвалено звернення до вчителів, керівників шкіл, працівників методичних служб, науковців, управлінців (див. врізи на С. 162-163).

ВІДУКИ УЧАСНИКІВ ФЕСТИВАЛЮ:

Ольга Криворотенко:

Фестиваль – це єднання Науки і Практики, розуму й серця, це пошуки й знахідки, відкриття, знайомства, спілкування, непервершене відчуття єдності й взаєморозуміння...

Віолетта Уліщенко:

Озонівська родина – це дійсно родина однодумців, щирих і натхнених людей.

Микола Українець:

Саме так: сродна праця. ОЗОН - це вже стан душі, коли ти не можеш не дихати ним, не можеш не жити ним.

Тетяна Радковська:

Відбулося. Сталось. Ствердилося. Яке це задоволення – знати, що стоїш на шляху справжньої освітньої реформи: у змісті, формах, методах, у світосприйнятті.

Оксана Леонтієва:

Креативні, позитивні, люди ці прекрасно дивні, бо філологи – до крику! В цьому їх душа велика. І в ОЗОНівській стихії їхні думи, їхні мрії. Цим живуть... і цим крилаті, цим щасливі і багаті... Вмінням діляться на славу в Вінниці на фестивалі... Донори ідей, горіння, філософського прозріння. Дай же, Боже, всім натхнення, не губитись у буденні... І щорічно зустрічатись, щоб зростати, дивуватись... Вінниця, 2016.

Від редакції: 1. Маємо пояснити, як ця стаття з'явилася в цьому числі журналу. У зв'язку із затримкою виходу у світ журналів 1-го півріччя, анонс саме цього заходу втратив свою актуальність, тож ми запросили **Тетяну Іванівну Волковську** розповісти про вже здійснений захід. Тому зараз наші читачі мають нагоду познайомитись з фестивалем, який цьогоріч відбувся, і дізнатися першими серед колеґ-освітян про терміни і місце проведення наступного. Як кажуть: **не було б щастя, та нещастя допомогло!**

2. Наступний фестиваль педагогічних ідей «*Мій особистісно зорієнтований урок*» відбудеться в жовтні 2017 року на базі «Академії неперервної освіти» (м. Біла Церква) – **Запрошуємо, Колеґи!**

до перевірки фактологічних знань і пов'язаних з ними умінь.

АКЦЕНТУЄМО УВАГУ на потребі оновлення методичного інструментарію вчителя-словесника, у якому поряд із «традиційними», перевіреними часом і досвідом методами, прийомами, видами, формами роботи, мають зайняти належне місце інноваційні, зорієнтовані на психологію сучасного підлітка, формування його суб'єктності як читача й особистості. Виховання учня-читача має здійснюватися в єдиній системі застосування різноманітних методів, прийомів і видів навчальної діяльності, де діалогічні форми стають пріоритетними.

ПЕРЕКОНАНІ, що для поглиблення читачької культури школярів необхідно індивідуалізувати процес навчання, урахувати первісні читачькі враження, суб'єктний досвід, «читачьке право» на особистісне ставлення до прочитаного.

ВВАЖАЄМО, що реальним механізмом, який забезпечує досягнення означеної мети, є технології особистісно зорієнтованого й компетентнісного навчання, і **НАГОЛОШУЄМО** на необхідності активного впровадження їх у практику роботи основної, старшої та вищої школи.

Ми **УСВІДОМЛЮЄМО** складність завдання, необхідність участі в його реалізації держави, суспільства, родини, школи й готові докласти всі зусилля для формування в Україні сприятливого читачького середовища.

ЗВЕРТАЄМО УВАГУ на необхідність публічного громадського обговорення актуальних питань розбудови української школи, зокрема мовно-літературної освіти.

ВВАЖАЄМО передчасними й необґрунтованими, а в умовах сьогодення й загрозливими для формування національної самосвідомості й громадянської позиції молодого покоління українців ідеї створення інтегрованого курсу української мови, української та зарубіжної літератури, **ВІДСТОЮЄМО** необхідність збереження цих шкільних дисциплін як окремих навчальних курсів.

Ми **ВІДЧУВАЄМО** особисту відповідальність за стан справ в освітній галузі й **ЗАКЛИКАЄМО** працівників і керівників наукових установ, педагогічних закладів до об'єднання й координації зусиль для вироблення практичних рекомендацій щодо впровадження теоретичних напрацювань і надбань педагогічного досвіду в царині особистісно зорієнтованого та компетентнісного навчання в шкільну практику.

УПЕВНЕНІ, що спільними зусиллями – учителі, науковці, управлінці, представники вищої школи й методичних служб, батьки й громадські діячі – ми зможемо реалізувати освітянську мрію: побудувати школу, у якій кожен учень відчуватиме свою необхідність, зможе зрозуміти себе й навколишній світ, визначити своє місце в ньому, а вчитель буде йому мудрим помічником, наставником і старшим товаришем.